Rok VIII. Nr. 243. Sosnowiec, niedziela 3 września 1933 roku Cena numeru 10 groszy

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny: WITOLD FABRYCY.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5.98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 8, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

Straszny cyklon spustoszył Kubę

Dziesiątki ludzi rannych i zabitych.

LONDYN, 2. 9. Z Hawany donoszą, że Kuba została nawiedziona katastrofą cyklonu o niezwykłej sile. Cyklon posuwał się z zachodu na wschód z szybkością 60 mil na godz. Spustoszenia wyrządzone przez żywioł są niezwykle dotkliwe. Wobec przerwania połączeń pomiędzy Hawaną a wschodnią częścią wyspy, — trudno jest ustalić wysokość strat.

Najbardziej ucierpiała prowincja Matancas. Miasto Jucaro zostało zalane na skutek powodzi. W Santa Clara 6 osób poniosło śmierć, a liczba rannych jest bardzo wysoka. Magazyny kolejowe w tem mieście uległy zniszczeniu. W Caibarin szereg statków rozbiło się. Nawet największe parowce transatlantyckie były zagrożone przez burzę. tak np „Mauretanja" musiała zatrzymać się koło przylądka San Antonio i wyruszyła w dalszą podróż dopiero gdy burza nieco ucichła. Parowiec angielski „Josephine Grey" rozbił się w pobliżu Cabo Bahia de Cadiz. Parowiec, którego załoga wynosi 22 osoby rozesłał sygnał S. O. S., wzywając pomocy.

W samej Hawanie umieszczono w szpitalach 73 osoby, które odniosły obrażenia, spowodowane przez cyklon. Całe wybrzeże przedstawia nieopisany widok wielkiego spustoszenia. Dachy z domów i balkony zawaliły się. Niemal wszystkie szyby w oknach powypadały. Miasto jest pogrążone w całkowitej ciemności. Połączenia telefoniczne i telegraficzne zostały przerwane tak, że Hawana jest odcięta od świata W Cinfuegos cyklon zniszczył urządzenia portowe. Szybkość huraganu dochodzi do 115 mil na godz.

Otwarcie 3-go kongresu ogródków działkowych w Katowicach.

KATOWICE, 2 9. (wł.) W dniu dzisiejszym odbyło się w sali śląskich zakadów technicznych uroczyste otwarcie III kongresu ogrodnictwa działkowego Rzeczypospolitej Polskiej. Na uroczystość otwarcia przybył w zastępstwie **ministra pracy i opieki społecznej Hubickiego, wiceminister Piestrzyński, wojewoda śląski dr. Grażyński, ks. biskup Adamski, prezydent miasta dr. Kocur oraz przedstawiciele władz państwowych i samorządowych.**

Otwarcia kongresu dokonał prezes związku towarzystw ogródków działkowych **dyr. Marciniec.**

Następnie przystąpiono do wyboru prezudjum kongresu. Marszałkiem kongresu wybrany został prezydent m. Katowic **dr. Kocur.** Pierwsze przemówienie powitalne wygłosił wiceminister dr. Piestrzyński. Następnie przemawiał wojewoda dr. Grażyński witając zjazd imieniem władz województwa śląskiego i rady wojewódzkiej.

Zkolei witał zjazd imieniem duchowieństwa ks. biskup Adamski.

Następnie przemawiali imieniem funduszu pracy *dyr. Grunwald*, z Warszawy, imieniem śląskiego okręgu towarzystw ogródków działkowych **prezydent dr.** Kocur, dalej delegaci towarzystw ze Lwowa, Poznania, Gdyni i innych dzielnic Polski. Po przemówieniach powitalnych odczytano nadesłane do prezydjum kongresu telegramy.

W ciągu przedpołudniowych obrad kongresu wygłosili referaty naczelnik Wilczyński, inż. Czarnecki, inż. Zaczyński. Po wyborze komisyj kongresu obrady przerwano.

Poświęcenie linii średnicowej w Warszawie

WARSZAWA, 2 9. (wł.) W dniu dzisiejszym odbyła się w stolicy doniosła uroczystość otwarcia ruchu kolejowego na linji średnicowej, łączącej prawy brzeg Wisły z dworcem wschodnim, dworzec główny przez tunel, wiadukt i nowy most kolejowy.

O godz. 11.15 przy dźwiękach hymnu narodowego przybył prezydent R. P. w otoczeniu domu cywilnego i wojskowego, witany przez premjera Jędrzejewicza i ministra Butkiewicza Po przejściu przed frontem kompanji honorowej K. P. W. po przywitaniu się z członkami rządu p. prezydent przeszedł do hali nowowybudowanego dworca i zasiadł na fotelu przed ołtarzem.

Ks. biskup Gawlina po odmówieniu krótkich modłów dokonał poświęcenia dworca. Po tej uroczystości p. prezydent w otoczeniu dostojników wszedł wdół po schodach i przy wejściu na podziemny peron przeciął symboliczną wstęgę, otwierając w ten sposób ruch na nowej linji. Na peronie oczekiwał dostojnych gości pociąg, do którego wszedł p. prezydent, rząd z premjerem Jędrzejewiczem, dygnitarze państwowi oraz zaproszeni goście. Przed godz. 12-tą pociąg opuścił tor dworca głównego, wjeżdżając w tunel, o godz. 12.05 zatrzymał się pociąg na górnych peronach dworca wschodniego, witany dźwiękami orkiestry kolejowej. Z dworca wschodniego p. prezydent udał się na Zamek.

Swiętokradcy ograbili kościół parafjalny we wsi Podlesie, pow. włoszczowskiego

Onegdaj nieznani dotąd świętokradcy włamali się do kościoła parafjalnego we wsi Podlesie, gm. Lelów, pow. włoszczowskiego skąd ze skarbca skradli monstrację srebrną pozłacaną, wysadzaną drogiemi kamieniami i dwa kielichy pozłacane oraz puszkę srebrną, ogólnej wartości 2.500 zł.

W toku energicznych dochodzeń skradzione przedmioty policja odnalazła zakopane w piasku około wsi Podlesie.

Świętokradców dotychczas nie ujęto, policja jednak jest już na ich tropie.

DOLAR SPADA.

WARSZAWA, 2. 9. Na prywatnym rynku dolarowym—znów zniżka do 6.22, przy obliczeniu międzynarodowem 6.24.

Bank Polski obniżył cenę dolara do 6.15.

Funt angielski spadł katasrofalnie, do nigdy nie notowanego poziomu — 28.28.

Cena złota osiągnęła wczoraj na rynku londyńskim nową rekordową cyfrę. Za uncję złota płacono 6 funt. 10 szyling, 8.5 pensa. W obrocie prywatnym płacono znacznie więcej.

30-TYSIĘCZNA ARMJA W AUSTRJI.

WIEDEŃ, 2. 9. Dziennik Ustaw ogłasza zarządzenie rządu związkowego, dotyczące siły zbrojnej Austrji. Zarówno armja związkowa, jak i nowoutworzony wojskowy korpus pomocniczy podlegają wszystkim dotychczasowym przepisom i zarządzeniom. Członkowie pomocniczego korpusu wojskowego będą zaciągani do szeregów na podstawie dobrowolnego werbunku. Armja związkowa łącznie z pomocniczym korpusem wojskowym będzie liczyła 30 tysięcy żołnierzy.

—oOo—

KSIĘGA OKRUCIEŃSTW HITLEROWSKICH.

PARYŻ, 2. 9. Prasa donosi, że dziś ukazała się w Londynie w języku angielskim „Brunatna księga okrucieństw hitlerowskich", opracowana przez komisję międzynarodową, pod przewodnictwem prof. Einsteina.

Wstęp do tej księgi napisał lord Morleg.

Księga zawiera m. in. szereg danych i dokumentów, odnoszących się do podpalenia Reichstagu.

—:O:—

REPREZENTACJA ROBOTNICZA ŚLĄSKA — REPREZENTACJA ZAGŁĘBIA 4:1.

Wczoraj na boisku Policyjnego KS. w Sosnowcu, odbyło się spotkanie reprezentacji robotniczej G. Śląska z reprezentacją robotniczą Zagłębia.

Górująca techniką drużyna śląska odniosła zwycięstwo w stosunku 4 : 1.

Dziś wszyscy na jesienne ogólnopolskie wyścigi motocyklowe na torze Unji

Z kraju i ze świata

TRAGEDJA MIŁOSNA I ZAMACH SAMOBÓJCZY W RODZINIE RADOMSKIEGO RABINA

RADOM, 2. 9. Nazwisko radomskiego rabina Chila Kostenberga głośne jest w całej Polsce ze względu na przewlekłe spory, jakie prowadzi on z miejscowym kahałem. Obecnie w rodzinie rabina rozegrał się wstrząsający dramat.

Rabin Chil ma starego ojca również rabina. U tego ostatniego wychowywała się 19-letnia wnuczka Sura Rotfeld której matka jest umysłowo chora. Wnuczka rabina była dość postępowa i pragnęła poślubić również postępowego młodz. Tymczasem rodzina wybrała już dla niej męża chasyda.

Nie mogąc poślubić ukochanego Rotfeldówna postanowiła pozbawić się życia i w tym celu wypiła przeszło pół szklanki jodyny. Przybyli lekarze zdołali narazie utrzymać ją przy życiu, stan jej jednak jest w dalszym ciągu niebezpieczny.

Zamach samobójczy wnuczki i siostrzenicy rabinów wywołał wśród radomskich żydów niebywałe wrażenie.

—ooo—

FATALNY ZABIEG USUNIĘCIA ZĘBA SPOWODOWAŁ ŚMIERĆ PACJENTKI.

RADOM, 2.9. Zamieszkała w Radomiu Chaja Przemysławowa udała się do kasy chorych, gdzie usunięto jej ząb

Po wyrwaniu zęba kobieta zachorowała. Przybyli lekarze stwierdzili zakażenie krwi. Kuracja zawiodła i chora umarła.

Zaznaczyć należy, że chorowała ona na cukrzycę i z tego względu usunięcie zęba było u niej niedopuszczalne.

Zmarła liczyła 43 lata i osierociła dwoje dzieci.

—:O:—

MASZYNISTA WYRZUCIŁ PALACZA Z LOKOMOTYWY.

DARMSTADT, 2. 9. Organa policyjne aresztowały tutaj maszynistę kolejowego Hiessnauera, który w czasie podróży wyrzucił z lokomotywy palacza. Aresztowany oświadczył, że w czasie gdy przybył do Nauheim ze zdziwieniem skonstatował, iż palacz znikł w niewytłumaczony sposób.

Na polecenie władz kolejowych przeszukano odcinek toru pomiędzy Frankfurtem i Nadheim i znaleziono palacza w ciężkim stanie obok toru. Zmarł on w czasie transportu do szpitala.

Dochodzenia policyjne ustaliły, że pomiędzy palaczem a maszynistą panowały bardzo złe stosunki. W dalszym ciągu stwierdzono, że wczasie jazdy doszło pomiędzy obydwoma do sprzeczki w czasie której Hissnauer strącił palacza z lokomotywy.

—:O:—

KLASZTOR ŻEŃSKI PADŁ PASTWĄ ZBRODNICZEGO PODPALENIA

LANDECK, 2.9. Nocy onegdajszej wybuchł pożar w klasztorze Kronburg wznoszącym się na skale nad Innem na wysokości około 1000 m. n. p. m.

Zakonnice tego klasztoru należą do surowej reguły benedyktyńskiej i trudnią się same uprawą roli. Pastwą płomieni padły budynki gospodarcze i budynek szkoły klasztornej. Sam klasztor i zabytkowy kościół nie poniosły szkody. Ogólna suma szkód, wyrządzonych ogniem, sięga 100.000 szylingów

Należy przypuszczać, że ogień powstał wskutek zbrodniczego podpalenia.

Bestjalski napad bandytów na plebanję

ZGON TRAGICZNEJ OFIARY NAPADU, KS. MAIKA W SZPITALU KRAKOWSKIM.

WADOWICE, 2. 9. Dziś nad ranem organa policyjne zostały zaalarmowane wiadomością o zbrodni, dokonanej na plebanji w Ryczowie.

Natychmiast udał się na miejsce komendant powiatowy z kilku posterunkowymi i wywiadowcami zabierając z sobą psa policyjnego. Przybyłym na miejsce przedstawił się dramatyczny widok. Na łóżku leżał ciężko ranny proboszcz ryczowskiej parafji ks. Maik.

Okazało się, że późno w nocy, bo około godz. 3-ciej wdarło się na plebanję kilku uzbrojonych bandytów, którzy zażądali od księdza wydania pieniędzy. Gdy napadnięty stawiał opór i począł wzywać pomocy, bandyci postrzelili go ciężko w brzuch wystrzałem ze strzelby.

Na odgłos strzałów i wołań napadniętego, pr[illegible] pomocą służący probosz[illegible] jeden z bandytów odd[illegible] załów brauningowych raniąc go niebezpiecznie w rękę.

Bandyci zrabowali gotówkę w sumie 600 zł. i pod osłoną ciemności zbiegli niepoznani przez domowników.

Ciężko rannego księdza Maika przewieziono natychmiast na oddział chirurgiczny szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Bestjalski napad bandycki i zamach morderczy wywołał w całej okolicy zrozumiałe wrażenie. Jak się dowiadujemy, organa policyjne przeprowadzające energiczne śledztwo w sprawie tego napadu, są już na tropie bandytów.

Dalszych szczegółów, ze względu na dobro toczącego się śledztwa, podawać nie możemy

KRAKÓW, 2. 9. Przewieziony do krakowskiego szpitala ciężko ranny ksiądz Maik, mimo natychmiast przeprowadzonej operacji, zmarł po kilku godzinach męczarni, nie odzyskawszy przytomności.

Okazało się, że nieszczęśliwa ofiara napadu otrzymała w jamę brzuszną cały ładunek śrutu, który na znacznej przestrzeni podziurawił jelita, powodując znaczny wewnętrzny wylew krwawy.

Stan drugiej ofiary nie budzi poważniejszych obaw.

Rząd rozpisze pożyczkę wewnętrzną

w dniu 7 września

WARSZAWA, 2. 9. Rząd zadecydował rozpisać pożyczkę wewnętrzną. W związku z tą wiadomością rozeszły się pogłoski, jakoby wysokość tej pożyczki miała wynieść 300 do 400 miljonów złotych. Pogłoski te lansowało wczoraj jedno z pism warszawskich, dodając, że rząd liczy się z tem, iż część pożyczki zostanie subskrybowana przez urzędników i pracowników państwowych w formie jednomiesięcznych poborów

W związku z tem dowiadujemy się, że wiadomość jakoby pożyczka miała sięgać kwoty 300 — 400 miljonów jest nieprawdziwa, gdyż na zasadzie uchwały sejmowej, rząd może rozpisać pożyczkę do wysokości 200 miljonów.

Pożyczka wewnętrzna będzie opiewała na kwotę około 150 miljonów złotych. Urzędnicy państwowi nie będą obowiązani do jej nabywania, natomiast będą wezwani, jak całe społeczeństwo, do subkrypcji.

Dowiadujemy się również, że termin rozpisania subskrypcji przypadnie najprawdopodobniej na dzień 7 września. Na czele akcji pożyczkowej stoi jeden z b. ministrów rządów pomajowych

Zażarta walka chłopów

z uzbrojonemi w rewolwery bandytami w kieleckiem

Onegdaj w nocy uzbrojeni w rewolwery bandyci po wyjęciu okna dostali się do mieszkania Piotra Tusznio, zam. we wsi Osetkowice, pow. kieleckiego, skąd skradli w czasie snu domowników 7 poduszek, garnitur czarny oraz buty z cholewami.

Po dokonaniu kradzieży, prawdopodobnie ci sami sprawcy po wyjęciu okna dostali się do mieszkania Józefa Pająka, mieszkańca tejże wsi, celem dokonania kradzieży. W czasie wynoszenia skradzionych przedmiotów z mieszkania zbudzili się domownicy i rzucili się na bandytów.

Wywiązała się zażarta bójka pomiędzy Pająkiem i dwoma jego dorosłymi synami, a bandytami w czasie której jeden z bandytów dobył rewolweru i strzelił do Ignacego Pająka, raniąc go w lewy obojczyk.

Rannego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala św. Aleksandra w Kielcach. Bandyci zaś korzystając z zamieszania zbiegli pod osłoną rewolwerów do pobliskiego lasu.

Na miejscu napadu wyjechał z Kielc motocyklem kierownik wydziału śledczego Al. Zdankiewicz, który wraz ze sztabem wywiadowców prowadzi energiczne śledztwo celem wykrycia zuchwałych włamywaczy.

CHCIAŁ WIDZIEĆ JAK WYGLĄDA KATASTROFA KOLEJOWA.

BUDAPESZT, 2. 9. Wczoraj pomiędzy Kispesti i Pest-Szent-Imre wykoleiły się lokomotywa i wagon bagażowy pociągu osobowego. Dochodzenia w sprawie katastrofy dały ciekawy rezultat. Okazało się, że 10-letni chłopiec włożył kamień pomiędzy szyny zwrotnicowe, ażeby uniemożliwić nastawienie tora.

W czasie przesłuchiwania, oświadczył chłopak, że dopuścił się uszkodzenia tora dlatego, iż chciał widzieć, jak wygląda katastrofa kolejowa.

— Chciałem zobaczyć katastrofę i zastanawiałem się nad tem, jak to zrobić — mówił chłopak — Nagle wpadła mi do głowy myśl zaklinowania zwrotnicy kamieniem. Kiedy lokomotywa wyskoczyła z szyn, przestraszyłem się i uciekłem.

POCIĄG WIDMO.

Pisma amerykańskie przypominają obecnie, w związku z niedawną katastrofą kolejową na moście w Anacosta, gdzie pociąg kurjerski Nowy Jork—Washington spadł do rzeki — inną katastrofę kolejową, jaka zdarzyła się w Europie 54 lata temu.

Pamiętna ta katastrofa zdarzyła się na jednym z mostów kolejowych w Szkocji w dniu 28 grudnia 1879 r. Most ten miał 3 klm długości.

W dniu, w którym wydarzyła się katastrofa, groźna burza szalała w tej części Szkocji. Pociąg idący z Edynburga w stronę Dundee liczył około 200 podróżnych. Była g. 8 wieczór, gdy pociąg wjechał na wiadukt.

Urzędnik, pełniący służbę kontrolną przy moście, widział, jak pociąg wjechał na most i śledził go oczyma jak to czynił, zresztą każdego wieczora

Nagle, światła z ostatniego wozu pociągu znikły z jego oczu.

Zaniepokojony tem, nie otrzymując sygnału, który miał mu zaanonsować wjazd pociągu na dworzec w Dundee, człowiek ten wziął latarnię i udał się na most.

Mimo deszczu i szalejącego wiatru szedł odważnie, chwilami zmuszony chwytać się ścian mostu, aby nie upaść.

Nagle na kilka kroków przed nim, ukazała się straszna pustka.

Przerażony kolejarz stwierdził, iż most w tem miejscu zawalił się, pociągając za sobą pociąg w nurty rzeki.

Człowiek, który skonstatował tę straszną katastrofę, nie słyszał żadnego łoskotu walącego się mostu i upadającego pociągu, wszystkie bowiem odgłosy zagłuszył huraganowy wiatr.

Kilka osób znajdujących się w przeciwnej stronie rzeki, opowiadało, że widziało jakby gwiazdę spadającą do wody.

Wrażenie to sprawiały światła pociągu, spadającego do rzeki. Pociąg wsiąknął podobno, jak pocisk, w gliniaste dno rzeki i nigdy go już więcej nie widziano.

Tragiczną śmierć ponieśli wszyscy pasażerowie.

O przyszłość polskiej pracy na roli.

Na uroczystość ogólnopolskich dożynków w Spale.

Dziś odbędą się drugie ogólnopolskie dożynki w Spale. Jak przed kilku laty ze wszystkich stron kraju szeroką falą popłynęło włościaństwo polskie do rezydencji letniej prezydenta Rzeczypospolitej.

To nie pierwsze już nawiązanie do naszych dawnych tradycyj, to wskrzeszenie święta rolnictwa, radosnego święta plonów i uświetnienie go udziałem reprezentanta majestatu Polski, który odbierze znowu hołd i plon od przedstawicieli rolnictwa wszystkich ziem i powiatów Rzeczypospolitej — kryje w sobie nie tylko głębokie znaczenie symboliczne, ale posiada także duże wartości moralne i kulturalne.

Stanowi to bowiem uwieńczenie trudu i znoju rolnika polskiego, podkreślenie faktu dziś dla każdego obywatela dostatecznie znanego i jasnego, że cały gmach gospodarstwa narodowego spoczywa na barkach naszego włościanina, rozwija się jego trudem i wysiłkiem, karmi się jego plonem i dorobkiem.

Nie co innego, jeno większy dobrobyt włościanina polskiego w okresie 1926—27 zapoczątkował minioną dzisiaj już, dobrą konjunkturę, dając robotnikowi, handlowi i przemysłowi pracę i zarobek, wprowadzając do wyschniętych żył organizmu narodowego nowe wartości produktywne. I tak samo dzisiaj, powrót wsi polskiej do dawnego dobrobytu będzie zarazem zakończeniem obecnego, dotkliwego w swych skutkach kryzysu gospodarczego. To też już od pierwszych chwil kryzysu siłą rzeczy mieliśmy wejść w okres przewartościowania naszej polityki gospodarczej na rzecz specjalnego uwzględnienia interesów i potrzeb rolnictwa.

Na czoło programu gospodarczego Polski wysunęliśmy potrzeby i troski rolnictwa, zrozumieliśmy konieczność rozpoczynania każdej szerszej akcji gospodarczej od podstaw, któremi są w naszem życiu gospodarczem rolnictwo, a zwłaszcza włościaństwo polskie.

To też w programie gospodarczym zarówno społeczeństwa jak i rządu, napotykamy wciąż postulaty, dziś ogólnie uznane, idące po linji popierania w pierwszym rzędzie produkcji zbożowej i hodowlanej, żądające rozwinięcia szerokiej akcji meljoracyjnej, zorganizowania akcji hodowlano-nasiennej, budowy elewatorów, rzeźni, chłodni i fabryk przetworów zwierzęcych, rozwinięcia wielkiej akcji rolniczo-oświatowej, zakładania i popierania spółdzielni rolnych, zorganizowania instytucyj kredytu rolnego, rozbudowy przemysłu nawozów sztucznych i maszyn rolniczych, spokojnego rozwiązania wielkiego zagadnienia przebudowy naszego ustroju rolniczego i t. p.

Niewątpliwie we wszystkich tych sprawach poczyniliśmy już znaczne postępy choćby tylko przez to, że sprawy te po raz pierwszy wogóle postawione zostały swego czasu na porządku dziennym realnej i rzeczowej dyskusji.

Inna rzecz, że realizacja tego wielkiego programu przebudowy naszego ustroju rolniczego utknęła na jakiś czas wskutek katastrofalnego pogorszenia się sytuacji finansowej w Polsce. Dziś tylko w drobnych rozmiarach wykonywać możemy poszczególne części tego programu intensywnej pomocy dla rolnictwa, mając ciągle na uwadze, że polepszenie się sytuacji w rolnictwie może być zarazem polepszeniem ogólnej sytuacji gospodarczej i finansowej w kraju.

W psychice naszego społeczeństwa dokonać się musi zasadniczy zwrot. Społeczeństwo to zobojętnieć musi trochę w dziedzinie zagadnień politycznych, a natomiast całą swoją uwagę i energję skupić w kierunku ożywionej i intensywnej pracy na arenie życia gospodarczego. Roznamiętnienie w akcji politycznej, a lekceważenie pierwiastka gospodarczego w polityce już niejednokrotnie dotkliwe czyniło nam szkody.

W tej myśli drugie ogólno-polskie dożynki w rezydencji letniej prezydenta Rzeczypospolitej powitać należy jako zdrowy objaw budzenia się twórczych idei gospodarczych, jako symbol uświetnienia twardej pracy rolnika, na którego barkach spoczywa gmach naszego gospodarstwa narodowego.

W okolice Wilna.

Już za kilka dni wyruszy z Sosnowca specjalny pociąg wycieczkowy na targi północne do Wilna. Przy tej taniej okazji uczestnicy wycieczki będą mieli możność zwiedzić przepiękne okolice Wilna, tak mało znane szerszemu ogółowi społeczeństwa zagłębiowskiego.

Związek obywatelskiej pracy kobiet w Będzinie dobrze służy hasłu: „Poznaj swój kraj!", urządzając wycieczkę do krainy wajdelotów, do miasta Zanów, Mickiewiczów i Filaretów do miasta najwięcej umęczonego okrucieństwem Murawiewów Wieszateli.

Zanim znajdziemy się tam, u stóp zamczystej Góry Turzej, gdzie sterczą resztki potęgi Gedyminów, już dziś przypatrzmy się choć z oddali przecudnej okolicy Wilna.

Niewiele trudu! a warto widzieć. Najprzód Kalwarja z pięknym kościołem zbudowanym w r. 1664 przez biskupa Jerzego Białłozora. Za kapliczkami rozrzuconemi po wzgórzach i lasach, biegnie droga do przecudnych Werek, gdzie przed wiekami na „świętym dębie", w orlem gnieździe znalazł wielki książe litewski płaczące niemowlę i nadał mu imię Lizdejki od słowa „lizda" czyli płochać. Po latach z dziecka, wyrósł arcykapłan Perkuna, co Gedyminowi tłumaczył sen o „żelaznym wilku" i wróżył proroczo o przyszłem Wilnie. Za mądrą radę arcykapłan otrzymał błyszczące potęgą nazwisko Radziwiłła. W wiele lat później na miejscu gdzie stał dąb, wyrósł przepiękny pałac.

Niedaleczko — za dzielnicą Wilną, zwaną Zwierzyniec, tuż nad Wilją, na baniastem wzgórzu, otoczony lasem leży Zameczek, sławna miejscowość z mogił krzyżackich.

Wśród prastarych drzew, pochylonych głęboko nad dnem Wilenki, małe cacka — wille i roześmiane dziecinne dworki u stóp garbatych wzgórz świecące białością ,niby bukiety czeremchy. Przecudny zakątek — to Bellmont, miejsce ulubione przechadzek Mickiewicza. Przy drodze werhowskiej śliczna obszerna szeroka równina Wojenne Pole. Kiedyś tu car Piotr Wielki przegląd sił swoich robił, zanim ruszył do boju z hufcami polskiemi. Tutaj „bóg wojny" Napoleon idąc na Moskwę, po raz pierwszy rzucił swe, „stalowe oczy" z zaniepokojeniem na „wielką armję", co miała z pod Studzianki nie wrócić. A dalej splątane gąszcze drzew, wzgórze zarzucone chojarami i przecudna Wilja ,a potem klasztor w Trzynopolu.

I jeszcze! za Wielką Pohulanką Góry Ponarskie odwieczne Ponary,Markucie, Jezioro „Krzyżackie" co utraciło wody ongiś od trupów knechtów odzianych w białe płaszcze z krzyżem, a potem Rybiszki, Burbiski i tyle, tyle innych cudności. Dzień najprzyjemniejszy włóczęgi, wrażenie niezatarte. Warto jechać i zobaczyć!

M. Kantor - Mirski.

Rozmaitości.

MIŁE STOSUNKI W CHINACH.

Armja oficjalna w Chinach liczy około 2600000 żołnierzy. Olbrzymia masa dzieli się na 66 armij poszczególnych, ale w rzeczywistości każdy dowódca korpusu, dywizji, brygady korzysta z zupełnej autonomji i rządzi się, jak absolutny samowładca. Nominalnie naczelnym dowódcą wszystkich sił zbrojnych jest marszałek Czang—Kai — Czek, faktycznie zaś posiada on do swojej dyspozycji nie więcej niż 255000 ludzi. Pozostałe 2345000 żołnierzy prowadzi wojnę z każdym, kto im staje na przeszkodzie. Chiny dzielą się na 28 prowincyj, z których każdą rządzi gubernator, mający do dyspozycji własną armję Ale w niektórych prowincjach istnieje po kilka armji, które albo popierają gubernatora ,albo prowadzą z nim wojnę. W prowincji Szeczuan istnieje np. 14 armij, walczących między sobą i z gubernatorem.

—oOo—

ŚWIECĄCY TERMOMETR.

Termometry zwykłe, pomimo wszystkich swoich zalet, posiadają jedną wadę: często zdarza się, iż trudno odcyfrować wysokość temperatury. Cienki słupek rtęci nie odbija się dość wyraźnie od tła i oko nie może odnaleźć cyfry i podziałek ,przy której rtęć się zatrzymała. W Niemczech pewna fabryka termometrów zastosowała w tym celu miniaturowy emaljowany reflektor, osadzony w termometrze tak, aby światło, odbijające się odeń, padało na rtęć, a że reflektor zabarwiony jest na czerwono, przeto jego refleks świetlny zabarwia na czerwono słupek rtęci, który wyrysowuje się widocznie i wyraźnie na tle podziałki.

—:O:—

KASYNO GRY W BADENIE POD WIEDNIEM.

W najbliższym czasie, przypuszczalnie już we wrześniu rb. ma być otwarte w Badenie pod Wiedniem kasyno gry na wzór kasyna w Monte Carlo i w domu zdrojowym. Roboty instalacyjne są już na ukończeniu.

—oOo—

URODA NIE JEST JUŻ DZIŚ PRZYPADKOWYM DAREM NATURY.

Ale rezultatem racjonalnej i systematycznej pielęgnacji ciała. Tylko kilka minut dziennie, poświęconych pielęgnacji cery, wystarcza dla zachowania młodości i sprężystości, dla nadania skórze wyglądu miłego i pielęgnowanego ,dla zyskania radości i powodzenia w życiu.

Środki upiększające systemu Rukupol są wynikiem długoletniej pracy naukowej. Odpowiadają one w zupełności naturalnym potrzebom skóry i zawierają te składniki odżywcze, które są potrzebne dla ciągłego odnawiania się skóry.

Sposób stosowania środków Rukutol jest dokładnie opisany w broszurce p. t. „10 minut dla urody", którą wysyła na żądanie zupełnie bezpłatnie.

Fabryka Chemiczna Promonta, Bielsko. Używać preparatów Rukutol wedle systemu Rukutol ,to znaczy wyglądać zawsze świeżo, schludnie, młodo i zdrowo.

Przed nowym sezonem teatralnym w Sosnowcu

Inauguracyjne przedstawienie odbędzie się dn. 9 b.m. t. j. w sobotę

Tegoroczny sezon teatralny w Sosnowcu ma być dość interesujący. Nowi kierownicy teatru pp.: **Szafrański i Gołaszewski** — oświadczyli nam, że teatr sosnowiecki wejdzie w tym roku na właściwe tory, że będzie on placówką naprawdę kulturalną i stanie na odpowiednim poziomie artystycznym.

Jest rzeczą zgóry pewną, że jeśli kierownicy teatru spełnią dane przyrzeczenia i zrealizują swe plany, a teatr stanie na wysokości swego zadania — to powodzenie teatru jest zapewnione. **Publiczność teatralna Zagłębia chce mieć teatr dobry i taki tylko teatr będzie popierać.**

Nowi kierownicy teatru, chcąc udostępnić korzystania z teatru najszerszym warstwom społeczeństwa zagłębiowskiego — postanowili **nadać teatrowi sosnowieckiemu charakter popularny,** w całem tego słowa znaczeniu. Dbając o artystyczny poziom wystawianych sztuk będą dawane w miesiącu tylko 3 premjery, a nie — jak się to dotychczas praktykowało — każdego tygodnia. Stanowisko to jest zupełnie słuszne. Jest rzeczą bowiem powszechnie wiadomą, że sztuka, choćby nawet łatwa, nie może być odpowiednio przygotowana w ciągu 7 dni, tembardziej, jeśli się to odbywa systematycznie co tydzień.

Dobór sztuk — jak zapewniają kierownicy teatru — **odpowiadał będzie wymogom całego społeczeństwa Zagłębia ze sfer najwyższych do najniższych.** Dyrekcja kłaść będzie nacisk na stronę inscenizacyjno-dekoracyjną z uwzględnieniem najnowszych prądów i środków scenicznych. Teatr będzie posiadał aparaturę dźwiękową i reflektory, które oświetlać będą scenę.

Dyrekcja teatru popierać będzie młodą twórczość autorską, jak również młodych wstępujących na deski sceniczne aktorów. Czynione są starania d sprowadzenie do Sosnowca na występy kilku wybitnych aktorów. Współudział dotychczas przyrzekli pp.: **Osterwa, Zelwerowicz i Kossowska,** b. aktorka „Reduty", obecnie teatrów warszawskich i reżyser teatru „Ateneum" w Warszawie p. **Zygmunt Chmielewski.** Doradcą literackim teatru jest znany literat p. **Jerzy Kossowski,** który reżyserować będzie „Rywali" w swojem tłumaczeniu.

Jak w roku ubiegłym tak i obecnie zespół wyjeżdżał będzie na występy do innych miast Zagłębia, a mianowicie: Będzina, Dąbrowy, Czeladzi, na Niemce, Saturn i inne.

Zespół teatru jest już zaangażowany i znajduje się w Sosnowcu. W skład zespołu wchodzą pp: **Wiktorja Arciszewska** (art. teatru lubelskiego), **Stanisława Chrzanowska** (art. teatru im. Żeromskiego), **Irena Elsnerówna** (art. teatru Polskiego w Warszawie), **Mira Gołaszewska** (z Sosnowca), **Ludwika Śniadecka** (teatr kameralny w Warszawie), **Janina Sobotkowska** (art. „Reduty"), **Zbigniew Bigot** (art. teatru lubelskiego) **Stefan Byszyński** (art. teatru łódzkiego), **Edward Dąbrowski** (art. teatru w Grodnie), **Jerzy Gołaszewski** (reżyser teatru we Lwowie), **Stanisław Matuszkiewicz** (art. teat łódzkiego) **Adam Mikołajewski** (art. „Reduty"), **Zbigniew Obuchowski** (art. teatru lubelskiego), **Bolesław Orliński** (z teatru sosnowieckiego), **Edmund Szafrański** (art. teatru „Reduta") i **Antoni Wzorczykowski** (art. teatru „Ateneum").

Panie Gołaszewską i Sobotkowską jak również pp. Gołaszewskiego i Szafrańskiego znamy z przed dwu lat. Szczególnie żywą jest jeszcze w pamięci publiczności zagłębiowskiej p. Janina Sobotkowska, świetna odtwórczyni „Roxy". Z zeszłorocznego sezonu teatralnego znamy p. Bolesława Orlińskiego.

Inauguracyjne przedstawienie jak to już donosiliśmy, odbędzie się w dn. 9 b. m. Sezon teatralny otwarty zostanie świetną sztuką Al. Fredry p. t. „Zemsta". Przedstawienie poprzedzone ma być przemówieniami.

Sprawa budowy małych domków w Zagłębiu

Jak powstaje nowa kolonja „na Staszicu" w Dąbrowie

Naturalnem i zrozumiałem dążeniem człowieka jest zdobycie dla siebie własnej siedziby. Obecna konjunktura gospodarcza jest wyjątkowo pomyślna dla budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza dzięki niskim cenom materjałów budowlanych i robocizny; stąd też w ostatnich 2-ch latach obserwujemy stosunkowo duży ruch budowlany, cieszący się poparciem władz, zarówno rządowych jak i samorządowych. Wiadomo, że możność otrzymania placu na dogodnych warunkach oraz nisko oprocentowanej pożyczki długoterminowej — to decydujące czynniki ożywienia prywatnej akcji drobnego budownictwa. W tym też kierunku poszła pomoc rządu. Dzięki temu, że Dąbrowa posiada w granicach swoich spore tereny państwowe, nadające się pod parcelację dla celów budowlanych, magistrat **poczynił starania, aby tereny te rząd oddał pod tanie budownictwo.** Starania magistratu zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem i w bieżącym sezonie miasto otrzymało 35 ha, co stanowi 350 działek po 1000 m. kw. pod budownictwo tanich domków przyczem, rzecz zrozumiała, rząd postawił swoje warunki: **urządzenie terenu przez miasto, wpłata przez reflektanta 25 proc. ceny działki, co stanowi 250 zł.** płatnych przy zawarciu aktu rejentalnego i obowiązek wykończenia domu przed upływem drugiego roku od daty zawarcia aktu. Cenę działki łącznie z kosztami uzbrojenia terenu, t. j. urządzeniem dróg, kanalizacji i światła oraz doprowadzeniem wody, magistrat ustalił na zł. 1.25 za 1 m. kwadrat., czyli 1250 zł. za całą działkę o 1000 m. kwadr. powierzchni (23 zł. 33 gr. za pręt). Spłata rozłożona na lat 15. Ponadto magistrat uzyskał z funduszu pracy dogodne **pożyczki na 25 lat przy oprocentowaniu początkowem 3,75 proc., w chwili zaś rozpoczęcia amortyzacji procenta obniża się do 3,5 rocznie. Wysokość pożyczki na 1 domek sięga do zł. 4.500.**

Magistrat miasta Dąbrowy przystąpił niezwłocznie do robót na „Staszicu", przy których zatrudnionych było około 200 bezrobotnych. Do tej pory wykonano dróg bitych 2000 m. (ulice Nr.3, 4, 8, 9, 11 i 16), doprowadzono wodę przez ułożenie rurociągu 700 m., oraz przekopano główny kanał dla ścieków długości 1286 m. Nawiasem można dodać, że dzięki temu kanałowi nastąpi osuszenie t. zw. „Gliniaków" na Staszicu, tworząc nowe place pod skwery i budowę.

Po ogłoszeniu przez magistrat o przydziale parcel budowlanych zgłosiło się sporo reflektantów, z których część na skutek nierozumnej agitacji odpadła, motywując to wygórowanemi warunkami, a zwłaszcza cenami parcel. Ileż w tym zarzucie słuszności? Dowiadujemy się, że za grunta położone na peryferjach miasta żądają od 1.90 zł. do 4 zł. za 1 m. kwadrat. (t. j. od 35 do 75 zł za pręt) i to płatnych oczywiście zgóry gotówką, przyczem nie bierze się pod uwagę, że na nowych kolonjach pod urządzane ulice, właściciele placów muszą oddać bezpłatnie pasy ziemi od 3 do 6 m. szerokości, a w przyszłości jak to wynika z ustawy, opłacić za uzbrojenie terenu, co naturalnie cenę placu b. znacznie podniesie. Z tego widać, że cena placów budowlanych „na Staszicu" już urządzonych, nie jest bynajmniej wysoką, **a dogodne warunki długoletniej spłaty winny z nich uczynić bardzo poszukiwane tereny budowlane, gdyż związana z niemi możność uzyskania taniej długoterminowej pożyczki pozwala posiadającemu 2—3 tysiące zł. własnego kapitału, dojść do upragnionego celu, jakim jest własny i wygodnie urządzony dom z placem pod spory ogródek (około 600 mtr.)**

Jakie zaś dogodności przedstawia budowanie się na „kolonji Staszic?" 1) otrzymanie działki 1000 m. kwadrat. powierzchni na spłatę 15-letnią 2) pożyczkę na budowę do wysokości 4.500 zł. — na 25 lat 3) ulgę w opłatach stemplowych przy zawarciu aktu rejentalnego, 4) zwolnienie z opłat miejskich za poświadczenie planów budowy, 5) ulgi, stosowane przy opłacie kosztów połączeń wodociągowo-kanalizacyjnych, 6) oszczędności przy korzystniejszem nabyciu materjałów budowlanych, zakupywanych w masie przez komitet budowy osiedla. **Nadto państwo, chcąc dać możność zagospodarowania się nowobudującym zwalnia ich w ciągu 5 lat od podatku dochodowego i w ciągu 15 lat od podatków od lokali.**

W tej chwili jest w budowie 10 domków robotniczych obejmujących: pokój, kuchnię, śpiżarnię, piwnicę, łazienkę i w. c. i 10 domków urzędniczych obejmujących 2 lub 3 pokoje, kuchnię, śpiżarnię, piwnicę, łazienkę i w. c. oraz 1 lub 2 pokoje na poddaszu. Domy będą zaopatrzone w wodę i światło. Przy budowie pracuje obecnie 174 ludzi. Na całą akcje w bieżącym sezonie przeznacza się 350 tys. złotych, trzeba też dodać, że wprowadzenie tej sumy w obieg życia gospodarczego miasta, ma bardzo poważne znaczenie. Aby dać możność budującym się bezpośredniego wglądu w postępy robót oraz dokonywania zakupu materjałów budowlanych, powstał „komitet budowy osiedla", składający się z 3 delegatów budujących się, inżyniera miejskiego i 2 przedstwicieli magistratu. I oto obserwujemy ciekawe zjawisko, że na skutek rozpoczęcia zakupów materjałów budowlanych przez „komitet budowy osiedli na Staszicu", regulując rachunki za gotówkę, osiągnął ceny, nieraz 15—30 proc. niższe od kosztorysowych, co pozwoli obniżyć w tym stosunku koszt całkowitej budowli.

Z tego widać, że podjęta przez magistrat miasta Dąbrowy akcja ma duże widoki powodzenia i jest prawdziwem dobrodziejstwem zarówno przez udzielenie pracy bezpośrednio i pośrednio około 500 osobom, jak i umożliwienie uzyskania stopniowo większej liczbie ludzi własnych domów, a miastu — nowej dzielnicy, racjonalnie rozplanowanej i zabudowanej.

Dlatego, patrząc jak wre praca „na Staszicu", rośnie serce i wyrywa się okrzyk: „Szczęść, Boże!"

B. Burski.

KRONIKA

KALENDARZYK

Wrzesień 3 Niedziela	Dziś: Szymona Słupn.
	Jutro: Rozalji p.
	Wschód słońca: 500
	Zachód słońca: 18.26

RADJO

WARSZAWA.

Niedziela, 3 września.

8.50. Program na dz. nast. 9.00. Tr. ze Spały. 10.30. Płyty. 11.58. Sygnał czasu. 12.05. Program na dz. bież. 12.10. Kom. meteor. 12.15. Poranek muz. 14.00 Co dały kursy im. Staszica. 14.15. Kom. roln. 14.20. Muzyka ludowa. 14.45. Dialog dla rolników. 15.05. Płyty. 15.20. Wiad. bież. 15.25. Kom. Zw. Prac. Gminnych. 15.30. Radjotygodnik. 16.00. Tr. ze Spały. 17.00. Tr. ze stadjonu Legji. 17.30. Odczyt. 17.45. Płyty. 18.00. Arje operowe. 18.35. Program na dz. nast. 18.40. Rozmaitości. 19.00. Słuch. z Krak. 19.40. Skrzynka poczt. 20.00. Muzyka lekka. 20.50. Dz. wiecz. 21.00. Tr. ze Spały. 21.30. Na wesołej lwowskiej fali. 22.25. Kom. sport. 22.40. Kom. meteor. i kom. polic. 22.45. Muzyka tan.

KATOWICE

Niedziela, 3 września.

9.00. Tr. ze Spały. 10.30. Płyty. 11.58 Sygnał czasu. 12.10. Tr. z Warsz. 14.00. Skrzynka poczt. 14.15. Pieśni ludowe. 16.00. Radjotygodnik. 16.15. Opowiadanie z Warsz. 16.30. Tr. ze Spały. 17.00. Tr. z Warsz.. 17.45. Intermezzo muz. 18.00. Recital śpiew. 18.35. Program na dz. nast. 18.40. Rozmaitości. 18.55. Kom. sport. 19.00. Słuch. z Krak. 19.40. Recital śpiew. 20.00. Tr. z Warsz. 21.00. Tr. ze Spały. 21.30. Na wesołej lwowskiej fali.. 22.25. Wiad. sport. 22.40. Wiad. meteor. z Warsz. 22.45. Muzyka tan.

——:O:——

Z KIELC.

(k) **Spadł ze schodów i poniósł śmierć.** W młynie wodnym w Podzechowie pow. opatowskiego, wydarzył się onegdaj nieszczęśliwy wypadek któremu uległ robotnik Piotr Kwiecień.

Kwiecień upadł ze schodów i potłukł się tak dotkliwie, że po przewiezieniu go do szpitala kasy chorych w Ostrowcu zmarł.

——(o)——

Z SOSNOWCA.

KWESTA PO DOMACH NA ODNOWIENIE KOŚCIOŁA W SOSNOWCU

Zarząd komitetu odnowienia kościoła Wnieb. NMP. w Sosnowcu podaje do wiadomości, że sekcja zbiórkowa rozpoczyna swą pracę od wtorku bm. codziennie w godzinach popołudniowych.

Będzie chodził ksiądz z kwestarzem po domach i zbierał dobrowolne datki na remont kościoła.

Dnia 5 bm. we wtorek na ulicy Francuskiej ksiądz i kwestarz p. Serafin; 6 bm. we środę — na ulicy Dalekiej od ulicy Rudnej w stronę Kordonu ksiądz i kwestarz p. Serafin, na ulicy Dalekiej od Kordonu w stronę Rudnej ksiądz i kwestarz p. Choinka; 7 bm. we czwartek — na ulicy Dalekiej od Rudnej do końca ksiądz i kwestarz p. Serafin, na ulicy Kaczej, Siennej i Rudnej do cmentarza ksiądz i kwestarz p. Kołodziejski; 8 bm. w piątek — na ulicy Rudnej od cmentarza do końca, ks. Skorupki i Aleja do przejazdu ksiądz i kwestarz p. Serafin; na ulicy Jastrzębiej ksiądz i kwestarz p. Kołodziejski.

Dalsza kolejność ulic zostanie podana do wiadomości w następną niedzielę.

Kursy Zawodowe T-wa Popierania Szkolnictwa Zawodowego w Sosnowcu przyjmują zapisy na kursy elektromonterskie, murarsko — ciesielskie, mechaniczno — kreślarskie, rysunkowo — zdobnicze, obróbki metali, spawania i cięcia metali oraz stolarski, które rozpoczną się z dniem 18 września br.

Kancelarja udziela informacji i przyjmuje zapisy w godz. 18 — 20 przy ul. 1 Maja 25 (tel. 13 — 36) od dn. 4 bm. w lokalu Szkoły Rzemieślniczo — Przemysłowej.

Do Prywatnej Szkoły Powszechnej SS. Karmelitanek Dziec. Jezus przy ul. Wiejskiej 25. Zapisy do wszystkich oddziałów i przedszkola przyjmuje się od godziny 9— 12 i od 3 — 6.

(s) **Osobiste.** Prezes izby skarbowej w Kielcach p. H. Weinert ustąpił ze swego stanowiska z dniem 1 b. m. Na stanowisko to wysuwana jest kandydatura dr. Kwasika, dotychczasowego wiceprezesa kieleckiej izby skarbowej.

Szkoła Muzyczna im. St. Moniuszki w Sosnowcu. Przedmioty: fortepian, skrzypce, wiolonczela, altówka, śpiew solowy i operowy, instrumenty piórkowe, organy, teorja i kompozycja, dyrygentura, cytra, mandolina, gitara rytmika i plastyka, przedmioty teoretyczne.

Języki: włoski, franc. angielski.

Kursy seminaryjne dla kandydatów na nauczycieli muzyki. Przedszkole dla dzieci od lat 4-ch. Studjum operowe i dramatyczne. Program Państw. Konserwatorjum zatw. przez Min. W. R. i O. P. Grono pedagogiczne: pp prof. F. Horbaczewska, J. Hill, M Sachse, M. Strokowska. St. Lipski, K Klein, A. Cichoń, F. Sachse, B. Horbaczewska Świadectwa i Dyplomy. Zniżki kolejowe ważne w ciągu całego roku. Dla pracowników państwowych — ulgi. Wpisy codziennie od godz. 9 — 13 i 15 — 20, prócz niedziel i świąt, w Sekretarjacie Szkoły w Sosnowcu. ul. Dęblińska 11 — Ip.. tel 1-49.

„Klasa Wstępna przy Szkole Rzemieślniczo — Przemysłowej w Sosnowcu. (Wydział ślusarski).

Wobec znacznej liczby zgłaszających się do szkoły kandydatów nie posiadających ukończonych VII lub VI klas szkoły powszechnej, oraz zwalniania młodzieży ze szkół powszechnych z kl. 5-ej z powodu przekroczenia wieku. Dyrekcja Szkoły Rzem. — Przemysłowej chcąc dać możność tej młodzieży ukończenia szkoły i wykwalifikowania się w rzemiośle ślusarsko — mechanicznem ,otwiera z początkiem września klasę wstępną.

Oprócz zajęć teoretycznych jak język polski, rachunki z geometrją, krajoznawstwo, wiadomości z fizyki — uczniowie klasy wstępnej będą mieli zajęcia warsztatowe co im ułatwi postępy w dalszej nauce rzemiosła.

Z BĘDZINA.

(b) **Zapisy do średniej szkoły handlowej M. Bojarskiej.** Trzy klasowa średnia szkoła handlowa z prawami szkół państwowych i jednoroczna szkoła przysposobienia kupieckiego Marji Bojarskiej w Będzinie (ul. Kołłątaja 45) przyjmuje w dalszym ciągu zapisy uczenic.

Do szkoły jednorocznej oraz klasy pierwszej handlowej przyjmowane są bez egzaminu te uczenice, które ukończyły 7 klas szkoły powszechnej lub 3 klasy gimnazjum.

Do klasy drugiej i trzeciej ze świadectwami szkół równorzędnych. Dla uczenic niezamożnych i dzieci pracowników państwowych — zniżki w opłatach.

—:0:—

Z CZELADZI.

(c) **Wypadek na kop. „Saturn“.** Wczoraj obok szybu na kop. „Saturn“ uległ wypadkowi Franciszek Bosak z Czeladzi. Na Bosaka spadł kawał drzewa, raniąc go w głowę. Przewieziono go do miejscowego szpitala gdzie przebywa na kuracji

Wykrycie wielkiej afery w Sosnowcu

Magistrat sosnowiecki poniósł straty, sięgające kilkaset tysięcy złotych

Policja sosnowiecka wykryła w Sosnowcu wielką aferę przy pobieraniu podatku miejskiego od towarów, przychodzących do Sosnowca

Afera wykryta została jeszcze w maju br.

z uwagi jednak na dobro śledztwa dotychczas nie podawana była do publicznej wiadomości. Obecnie, kiedy policja zebrała już dane i aresztowała głównych aktorów afery — sprawę tę możemy wynieść na światło dzienne.

Magistrat miasta Sosnowca, jak zresztą i inne magistraty od wszystkich towarów, przychodzących do Sosnowca, pobiera podatek miejski. Podatek ten oblicza się według specjalnego klucza, a czynności te załatwia urzędnik kolejowy.

Od dłuższego czasu zwracano uwagę,

że wpływy z tego podatku są bardzo małe,

że towary nadchodzą, a tymczasem podatek stale maleje. Magistrat, sądząc, że następuje to na skutek złego obliczenia podatku — sprowadził z Warszawy do Sosnowca specjalnego urzędnika z firmy „Leszczyński“, który przez szereg tygodni badał tę sprawę. Owocem tej pracy było stwierdzenie, że rzeczywiście

podatek obliczony jest nieprawidłowo,

wskutek czego miasto poniosło kilkunastotysięczne straty. Na żadne jednak nadużycia kontrolujący urzędnik nie wpadł. Cała sprawa znów ucichła i niewiadomo dokąd trwałyby nadużycia, gdyby nie przypadek. Do magistratu wpłynął kwit, który

wzbudził duże podejrzenie.

Magistrat zwrócił się do prokuratury poleciła wydziałowi śledczemu w Sosnowcu przeprowadzić dochodzenie.

Energiczne śledztwo policji prowadzone pod kierownictwem podkom. Kardasiewicza, w krótkim czasie

ujawniło olbrzymie nadużycia.

Jak się okazało, urzędnicy firm: Schön, huta „Katarzyna“, Dietel, Hulczyński i innych weszli w porozumienie z pomocnikiem kasjera ekspedycji towarowej na stacji kolejowej w Sosnowcu

Konstantym Cieplińskim,

wpłacali znikome sumy z tytułu podatku miejskiego od towarów, lwią zaś część tego podatku, około 90 proc. zabierali dla siebie, dzieląc się później uzyskanemi w ten sposób kwotami. Wystawiane na podatek miejski pokwitowania były przerabiane i

fałszowane przez Cieplińskiego

Proceder ten uprawiany był przez „Cieplińskiego i Ska“ od roku 1924, czyli 9 lat. Jakie z tego tytułu poniósł straty magistrat sosnowiecki — trudno narazie ściśle ustalić. W każdym bądź razie

straty magistratu sięgają zawrotnej sumy kilkuset tysięcy złotych.

Jako przykład, który ilustruje, jak wielkie są nadużycia, przytoczymy fakt, że jedna z firm za okres 2-letni wpłaciła podatku miejskiego od przywiezionych do Sosnowca ładunków ni mniej ni więcej

tylko 13.800 zł., magistrat z tej sumy dostał zaledwie 385 zł.

Aresztowano i przekazano do dyspozycji sedziego śledczego: głównego sprawcę afery, pomocnika-kasjera **Konstantego Cieplińskiego, woźnego towarzystwa „Współpraca“ — Antoniego Kocha, pracowników firmy Hulczyńskiego Ignacego Wyszyńskiego i Ignacego Staciwińskiego, pracownika firmy Dietel — Józefa Lisa oraz współwłaścicieli przedsiębiorstwa przewozowego w Sosnowcu: Moszka Borensztajna i Jakóba Wajstucha.**

Całą dobraną siódemkę osadzono w więzieniu **Dodać należy, że nie są to jeszcze wszyscy aresztowani. Według wszelkiego** prawdopodobieństwa do wiązanki wymienionych powyżej kombinatorów przyjdzie jeszcze kilka osób. Śledztwo w tej sensacyjnej sprawie trwa jeszcze w dalszym ciągu i

z każdym dniem zatacza coraz szersze kręgi.

Pod koniec warto kilka słów poświęcić głównemu „bohaterowi“ afery, kasjerowi Cieplińskiemu. Ciepliński znany jest na bruku sosnowieckim i we wszystkich lokalach restauracyjnych, gdzie bywał codziennym gościem

wydając znaczne sumy pieniędzy,

których mu nigdy nie brakowało. Zwrócić należy uwagę na charakterystyczny szczegół, który w niezbyt jasnym świetle stawia zwierzchników Cieplińskiego. P. kasjer, bywało i to dość często,

nie przychodził do biura przez dwa tygodnie bez przerwy.

Czy zwierzchnicy jego o tem nie wiedzieli? — Dlaczego tolerowali tego rodzaju niedopuszczalne wybryki? Mogli przecież zwrócić uwagę na szeroki tryb życia Cieplińskiego wynieść z tego odpowiednie wnioski i przeprowadzić kontrolę nad nim Nadużycia trwały od 1924 roku.

Jakież wielkie straty poniosła, poza magistratem i kolej,

która do roku 1931 pobierała 10 proc. podatku miejskiego od towarów. Wszystko to szło do kieszeni bandy kombinatorów, która ze swej „pracy“

musiała sobie zaoszczędzić pokaźne kapitały.

Wreszcie jeszcze jedna uwaga pod adresem magistratu: Jest rzeczą ciekawą, dlaczego magistrat, zastanawiając się nad faktem małych wpływów z podatku od towarów — nie zainteresował się bliżej tą sprawą.

Jest to wyraźne niedbalstwo magistratu,

które kosztowało miasto kilkaset tysięcy zł.

Konferencja w fabryce „Strem“

w Strzemieszycach.

Pod przewodnictwem inspektora pracy w Sosnowcu **inż. Federowicza** odbyła się w fabryce chemicznej „Strem“ w Strzemieszycach konferencja delegatów robotniczych z przedstawicielami fabryki, w sprawie obniżki płac.

Dyrekcja fabryki żądała początkowo 12 proc obniżki płac. Na skutek interwencji inspektora pracy obniżyła swe żądania do 8 proc.

Delegaci robotników na konferencji wyrazili zgodę na 4 proc. obniżkę.

Inspektor pracy chcąc zlikwidować zatarg zaproponował 6 proc. na co obie strony odpowiedziały odmownie. Ostatecznie konferencja zakończona została tem, że delegaci robotników mają dać odpowiedź po porozumieniu się z robotnikami.

Powinęła się noga komunistycznemu asowi.

Bondarenko w więzieniu.

Władze policyjne w Katowicach aresztowały dwu osobników pod zarzutem czynnej agitacji na rzecz komunizmu Aresztowani zostali mieszkaniec **Sossnowca, rosjanin, Mikołaj Bondarenko, z zawodu modelarz** mieszkaniec Katowic - Zawodzia Rajmund Siedlaczek, robotnik. Jak ustaliły dochodzenia policyjne aresztowany Mikołaj Bondarenko jest funkcjonarjuszem komitetu centralnego komunistycznej partji, działającym na terenie Zagłębia Dąbrowskiego i województwa śląskiego, a Rajmund Siedlaczek jest znany policji, jako ruchliwy działacz wśród miejscowej młodzieży komunistycznej.

Naczelnik Więzienia w Sosnowcu ogłasza nieograniczony przetarg na
dostawę artykułów żywnościowych od dnia 1 października 1933 r. do 31.8.34 r.
loco magazyn więzienia w Sosnowcu w ilości i warunkach następujących.
11.000 kg. mąki żytniej razowej 90 proc. dostawa w partjach miesięcznych po 1000 kg.
1.000 kg. mąki pytlowej żytniej 65 proc. dostawa w partjach kwartalnych po 330 kg.
500 kg. kaszy jęczmiennej dostawa jednorazowa.
500 kg. pęczaku, dostawa jednorazowa.
500 kg. grochu wiktorja, dostawa jednorazowa.
70 kg. bobu drobnego, dostawa jednorazowa.
40.000 kg. ziemniaków dostawa 2.10.33 r. i 2.4.34 r.
3.000 kg. kapusty świeżej dostawa z począt. października 33 r.
1.000 kg. buraków ćwikłowych dostawa z począt. paździer. 33 r.
300 kg. żyta dostawa z począt. października 33 r.
2.400 kg. słomy prostej dostawa 1.200 kg. w paździer. 33 r.
1.200 kg. w marcu 1934 r.
400 kg. mięsa wołowego dostawa tygodniowa po 10 kg.
20.000 kg. węgla kamiennego Dąbrowieckiego lub Państw. Kopalni „Brzeszcze" dostawa jednorazowa w końcu listopada 33 r.
2.000 kg. drzewa sosnowego dostawa jednorazowa w październiku 33 r.
Oferty należy składać w zamkniętych i opieczętowanych kopertach z na
pisem. „Oferta na żywność. Do naczelnika więzienia w Sosnowcu" w terminie
do dnia 20.9.1933 r. godz. 12.
Na zabezpieczenie dotrzymania oferty należy wpłacić wadjum w wyso-
kości 5 proc. oferowanej sumy do depozytu Kasy i Urzędu Skarbowego w So-
snowcu.
Oferty osób ubiegających się o dostawę mają zawierać:
1) powołanie się na ogłoszenie przetargu,
2) wyraźne oświadczenie, że oferent poddaje się zasadniczym warunkom przetargu.
3) żądaną sumę poszczególnych artykułów i ogólną sumę,
4) ilość oferowanych artykułów,
5) wzmiankę złożenia wadjum (kwit ze złożenia wadjum ma być dołączony do oferty),
6) wzmiankę o dołączeniu próbki artykułów (próbki należy dołaczyć do oferty),
7) nazwisko, imię dokładny adres oferenta i własnoręczny podpis.
Osoby zainteresowane mogą informować się o szczegółowych warun-
kach przetargu i dostawy u przewodniczącego Komisji gospodarczej Naczel-
nika Więzienia w Sosnowcu.

Naczelnik Więzienia
A. Wiejowski.

Z ZAWIERCIA.

W dniu 6 września b. r. o godz. 15 odbędzie się licytacja polowania na terenie Kromołów. Obszar polowania 303 hekt. Licytacja zaczyna się od 1000 złotych.

(z) **Poprawa w przemyśle aluminiowym.** Fabryka naczyń aluminjowych „Światowit" w Myszkowie otrzymała większą ilość zamówień na swoje wyroby i przyjęła do pracy 70 bezrobotnych.

Z OLKUSZA.

Zbrodnicze podpalenie urzędu gminnego w Kroczycach.

Przechodzący onegdaj w nocy obok urzędu gminnego w Kroczycach dwaj miejscowi gospodarze, zauważyli nagle wydobywający się z poddasza budynku gminnego ogień.

Zalarmowawszy sąsiadów gminy, rzucili się na ratunek zagrożonego budynku. Dzięki natychmiastowej pomocy nadbiegłej ludności, ogień ugaszono w zarodku.

Przeprowadzone przez organa policji dochodzenie ujawniło ślady zbrodniczego podpalenia.

Po wsi krąży wersja, że podpalenia musiał dokonać ten, któremu zależało na usunięciu dowodów winy, jakie mają się znajdować w aktach przeciwko dawnemu zarządowi gminy.

W swoim czasie donosiliśmy, że dawny zarząd tej gminy w osobach wójta Surowca, sekretarza i jego pomocnika, został oddany pod opiekę prokuratora za defraudację i nieporządki.

Dalsze dochodzenia w sprawie podpalenia urzędu gminnego w toku.

——::O::——

(ol) **Osobiste.** Sędzia sądu grodzkiego w Olkuszu p. Awakumow, przechodzi na stanowisko sędziego do sądu okręgowego do Sosnowca.

(ol) **Na urlop.** Z dniem wczorajszym komendant powiatowy pol. państw. kom. Hein korzysta z 4-tygodniowego urlopu wypoczynkowego. Zastępstwo objął przodownik Dulski.

——oOo——

HUMOR.

ACH TEN TATA!

Najdroższy, muszę ci wyznać nowinę: mój ojciec zbankrutował.

— A co! Zawsze ci mówiłem, że ten twój tata znjdzie sposób aby nas rozdzielić.

PRZYJACIÓŁKI.

Helena: Słyszę, że mój były mąż od czasu naszego rozwodu pije nieustannie!

Anna: To znaczy prawie trzy tygodnie? No wiesz, muszę przyznać, że to święto wydaje mi się trochę długie!

SPORT I WYCHOWANIE FIZYCZNE

P. Z. P. N. ODRZUCIŁ PROTEST PODOKRĘGU ZAGŁĘBIA W SPRAWIE LIGI OKRĘGOWEJ.

Kielecki okręgowy ZPN. w Częstochowie otrzymał z PZPN. wiadomość, że protest podokręgu Zagłębia w sprawie utworzenia ligi okręgowej został odrzucony.

PZPN. podtrzymał w całości stanowisko okręgu.

W bm. rozpoczną się prawdopodobnie eliminacyjne rozgrywki o wejście do ligi.

Kluby, które nie zgłoszą się do tych rozgrywek będą karane za nierespektowanie uchwał okręgu.

ZAWODY KONNE W SOSNOWCU.

W dniu 10 bm. o godzinie 15, na stadjonie Policyjnego w Sosnowcu odbędą się pierwszy raz w Zagłębiu ciekawe i emocjonujące zawody konne policji państwowej powiatu będzińskiego.

Udział w zawodach bierze 50 zawodników na 36 koniach.

Program zawodów: konkurs hippiczny, konkurs hippiczny parami, Gymkhana, turniej, władanie białą bronią, rozdanie nagród i defilada.

W przerwach muzyka.

Bilety do nabycia w kasach w dniu zawodów na stadjonie Policyjnego K. S. w Sosnowcu.

Umarli wstają z grobu...

POWIEŚĆ. 186

Baronowa przebyła zwolna ten korytarz, oświecony jak gdyby w biały dzień promieniami księżyca.

Weszła do pawilonu, a stąd do pokoju młodej dziewczyny.

Lampka nocna, stojąca na stoliku, paliła się.

— Czy śpisz, moje dziecię? — zapytała pani de Garennes cichym głosem.

Gabrjela zaczęła dopiero zasypiać.

Głos baronowej, jakkolwiek słaby, przebudził ją.

Otworzyła oczy, podniosła się na posłaniu i odpowiedziała:

— Zaczynałam zasypiać, pani baronowo.

— To moja wina, pozwoliłam przez godzinie twojej mikstury. — Zaraz ją przyrządzę.

Pani de Garennes wzięła świecę, zapaliła u drżącego płomyka lampki nocnej i zeszła na dół.

Na małym stoliczku stała karafka na tacy ze szklanką i lekarstwem, zapisanem przez doktora Laubet.

Baronowa włożyła kawałek cukru do szklanki, rozpuściła go, nalała wody do połowy i łyżeczkę mikstury.

Uczyniwszy to, rzuciła badawcze spojrzenie na około i czas jakiś nasłuchiwała.

Żaden hałas nie zdradzał obecności lub zbliżania jakiegokolwiek ludzkiego stworzenia.

Wtedy pani de Garennes wyjęła z kieszeni flaszeczkę digitaliny przywiezionej przez nią do Bry-sur-Marne, otworzyła ją i wpuściła trzy krople do szklanki, poczem wszystko razem wymieszała.

Schowawszy napowrót flaszeczkę, wzięła świecę, szklankę i powróciła na pierwsze piętro.

Gabrjela oparłszy się na poduszkach, oczekiwała.

Baronowa podała jej napój zatruty.

Młoda dziewczyna spojrzała na szklankę z pewnem niedowierzaniem.

— Pij, moja najdroższa — rzekła słodkim głosem pani de Garennes, cokolwiek zaniepokojona tem wahaniem. — Pij... moja droga. To życie...

— Gabrjela wychyliła napój odrazu.

Trucicielka wzięła napowrót szklankę, zeszła na dół, wymyła ją i powróciła na górę.

Panna do towarzystwa miała głowę wciśniętą w poduszkę i wydawała słabe jęki.

Pani de Garennes zbliżyła się do łóżka i zapytała:

— Cierpisz, moje dziecię?

— Tak, pani, bardzo cierpię.

— Cóż takiego doświadczasz?

— Jak gdyby rozpalony węgiel piekł mnie tu.

I dziewczę mówiąc te słowa, przycisnęło ręką lewą stronę piersi.

— Nigdy mi serce tak mocno nie biło... mówiła dalej zdawałoby się, że pęknie... Palpitacje te duszą mnie.

Baronowa wzięła za rękę Gabrjelę.

Ręka ta była zimna, jak marmur.

— Czyżby to miała być śmierć? Tak prędko? — zapytywało siebie to wstrętne stworzenie.

Gabrjela przewracała rozbolałą głowę po poduszce.

— Nie! — mówiła dalej w myśli baronowa — To nie może być jeszcze rozwiązanie. To zwykły atak.

I nędznica oczekiwała przez kilka chwil, milcząca, z oczami wpatrzonemi w twarz młodej dziewczyny, wykrzywioną boleścią.

Wkrótce Gabrjela wydała głęboki westchnienie, drżenie ciała uspokoiło się.

— Trochę mi lepiej... wyszeptała prawie niedosłyszalnym głosem.

— Za chwilę będziesz się czuła zupełnie dobrze, moje dziecię — odrzekła pani de Garennes. — Staraj się zasnąć prędko.

Nachyliła się nad głową dziewczęcia męczennicy i złożyła na jej czole judaszowski pocałunek, poczem wyszła z pokoju.

Po długiej nocy, podczas której straszne senne marzenia jakby zmora dusiły ją, przerywając co chwila jej gorączkowy sen Gabrjela wstała znużona, czując się jakby zbita.

Wstała późno, bledsza znacznie i słabsza aniżeli dnia wczorajszego, oczy miała zapadłe i szeroko podsiniałe.

Jednakże siłą woli zwalczyła ten stan strasznego osłabienia, uczesała włosy i ubrała się staranniej niż zwykle.

Raul miał przybyć i biedne dziewczę starało się ukryć widoczne na twarzy ślady cierpienia.

Poszła do pani Garennes, która ujrzawszy ją zawołała:

— Ah! moje dziecię, jakże dobrze wyglądasz dziś rano i jaka jesteś piękna! Dobrze spałaś w nocy, nieprawdaż? Czujesz się silniejszą zapewne?

— Tak, pani, cokolwiek silniejszą, — odpowiedziała Gabrjela bladym uśmiechem.

d. c. n.

WYUCZAM Kroju, szycia, modelowania przy pomocy „Patron „Expres" prof. Lewańskiego. Zapisy do 10 września. Dąbrowa, Legjonów 141. Jaśkowa.

POSADY I PRACE

POTRZEBNA uczenica i podręczna do szycia. Wiadomość: Twarda 2.

DYRYGENT dyplomowany z praktyką przyjmie kierownictwo w zespole wokalnym lub wokalno — instrumentalnym od zaraz. Adres: Stanisław Potempski, Zawiercie, ul. Sawickiego 5.

PRZYJMĘ posługaczkę za naukę. Szkoła kroju i szycia. Piłsudskiego 18.

PANIENKA skromnych wymagań ukończywszy szkołe Handlową Imienia Królowej Jadwigi w Sosnowcu oraz Instytut Administracyjny — gospodarczy w Krakowie, posiadam stenografje polsko - niemiecką, pisanie na maszynach, księgowość, poszukuje posady narazie praktyki płatnej na Górnym Śląsku i w Zagłębiu. Oferty składać do filji „Expresu" Będzin pod „R. P.".

KILKA PAŃ

poszukuje natychmiast solidne przedsiębiorstwo. Panie powyżej lat 24, inteligentne, energiczne mają pierwszeństwo. Dla zdolnych awans i stała pensja. — Zgłoszenia osobiste w biurze w poniedziałek od godz. 10 — 2 Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 14a I piętro lewo

KRAWCOWA znająca wszelkie roboty wchodzące w zakres krawiectwa poszukuje pracy. Łaskawe zgłoszenia do „Expresu" pod „Krawcowa".

POTRZEBNA rutynowana kucharka od zaraz. Restauracja Wersal. Sosnowiec, Sobieskiego 5.

POTRZEBNY chłopiec do terminu. Zakład Tapicerski, Mościckiego 15.

OSOBA z lepszego domu, znająca doskonale się na kuchni, szyciu, wszelkiej robocie damskiej. Poszukuje posady w lepszym domu. Oferty pod „Wdowa"

ZAMIENIĘ posadę nauczycielską w 7 klasowej szkole powszechnej w powiecie Będzińskim, oddalonej o pięć kilometrów od miasta na podobną w Będzinie, Sosnowcu, Dąbrowie Górniczej, Gołonogu, w Zagórzu lub w Ząbkowicach na koszta przeniesienia dam złotych 600 (sześćset). Zgłoszenia „Expres" Dąbrowa pod „Przeniesienie".

CHŁOPIEC inteligentny potrzebny do obsługi do restauracji „Bar" w Dąbrowie.

POTRZEBNA biuralistka obznajmiona z buchalterją. Sosnowiec, Warszawska 10. Magazyn Obuwia.

POTRZEBNY korepetytor w zakresie kursu mierniczego politechniki. Zgłoszenia: Biuro Ogłoszeń Hlawski. Sosnowiec, sub. „Egzamin".

POTRZEBNY uczeń i uczenica do zakładu fryzjerskiego Florjańska 33.

POSADA stała do Lwowa, kto złoży czterysta złotych, fachowość zbyteczna Sosnowiec, Piłsudskiego 26 Biuro Pomoc. Poniedziałek 9-10.

PRZYJMĘ ondulatorkę i manicurzystkę w jednej osobie, subjekta i chłopca Sosnowiec, Kaliska 14, Salon fryzjerski „Halina".

PANIENKA do trio tanecznego potrzebna do lat 20. Sosnowiec. „Oaza". Zgłoszenia u portjera od 2 — 6 popoł.

LOKALE

TRZY pokoje z kuchnią w śródmieściu Będzina zaraz do wynajęcia lub każdy pokój z osobnem wejściem, używalnością telefonu zaraz tanio do wynajęcia Wiadomość w filji Będzin.

DO wiadomości Rzemieślników i Kupców. Jest do wynajęcia lokal przemysłowy nadający się na różnego rodzaju przedsiębiorstwo o wymiarach 13×9 metrów. Przy lokalu wolne mieszkanie 2 pokoje z kuchnią. Wiadomość: Sosnowiec, Będzińska 9. Setman .

NA mieszkanie przyjmę dwuch solidnych panów Leszno 4 m. 3.

DO wynajęcia 3 pokoje, kuchnia z wodą. Dąbrowa, Limanowskiego 32.

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Będzin, Sielecka 53. Mironowicz

5-POKOJOWE komfortowe mieszkanie, śródmieście, zaraz wynajmę. Wiadomość: dozorca, Teatralna 1.

MIESZKANIA do wynajęcia zaraz. Wiadomość Sosnowiec - Pogoń, Rzymska 2.

POKÓJ umeblowany z osobnym wejściem do wynajęcia. Będzińska 28. Dymarski.

ZA wypożyczenie 400 zł dam mieszkanie w procencie. Zgłoszenia „Expres" Dąbrowa pod „400".

DO wynajęcia pokój umeblowany z oddzielnem wejściem, Marjacka 6 m. 3.

POSZUKUJĘ dwa pokoje z kuchnią w centrum miasta z wygodami. Wiadomość w „Expresie".

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem, wynajmę od zaraz. Wiadomość Orla 3.

WYNAJMĘ lokal murowany, nadający się na fabrykę lub na warsztat Sosnowiec, Kuźnica 9.

POKOIK z piecem kuchennym do wynajęcia. Sosnowiec, Wiejska 18 gospodarz.

DO wynajęcia pokój, kuchnia na dogodnych warunkach. Sosnowiec, Jastrzębia 5.

MIESZKANIA 4-ro pokojowe, 2 pokojowe i pokój z kuchnią z wygodami tylko dla inteligencji. Prosta 12.

MIESZKANIE do wynajęcia pojedyńcze. Sosnowiec, Dańdowska 40.

SKLEP, nadający się na wszystko do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 55.

KUPNO I SPRZEDAŻ

POSEZONOWA wysprzedaż po tanich cenach pasów gorseletów i staniczków „Rozalja" Sosnowiec, Dęblińska 11

DO sprzedania willa w pięknej górzystej miejscowości Sporyszu obok Żywca. Wiadomość: Siemianowice. kino „Eden".

KUPIĘ okazyjnie warsztat stolarski. Wiadomość w administracji Expresu.

TAPCZANY

kozetki, materace, łóżka polowe, otomany sprzedam. Modrzejowska 12.

SPRZEDAM dom murowany 5 ubikacji ogród. Dąbrowa — Górnicza, Robotnicza 3.

OKAZJA! Do sprzedania dom. plac, jadłodajnia, zakład fryzjerski, książeczka Banku Zagłębia. Wiadomość, Legjonów 27. Kopik.

DO sprzedania dom murowany nowy 4 ubikacje w Ujejscu. Wiadomość: u fryzjera w Ujejscu poczta Ząbkowice cena przystępna.

SPRZEDAM maszynę Singera bardzo tanio. Klimontów, ul. Główna, Szlęk Andrzej.

SPRZEDAM sportową przyczepkę do motocykla stan pierwszorzędny. Sosnowiec, Narutowicza 11 m. 6

SPRZEDAM tokarkę metrową Wiadomość: Sosnowiec, Wielka 28. (Zgłoszenia dziś).

MAGIEL do sprzedania w dobrym stanie. Sosnowiec, Rzymska 11.

HARMONJĘ pedałową w dobrym stanie, szafę, nadającą się do piwiarni sprzedam zaraz. Sosnowiec, Daleka 60a Fiuk.

Z POWODU zmiany interesu sprzedam budkę w dobrym punkcie z urządzeniem i towarem niedrogo. Wiadomość: „Expres" Sosnowiec.

MASZYNĘ gabinetową damską i maszynę słupkową Singera sprzedam. Wiadomość u dozorcy. Sienkiewicza 6. Sosnowiec.

MASZYNĘ Singera bębenkową, gabinetową (krytą) do szycia haftu, sprzedam. Pogoń, Będzińska 2 m. 1

SPRZEDAM motor 6-cio konny, zmienny prąd 110 — 220. Sosnowiec, Racławicka 5.

PLAC 43 pręty sprzedam przy ulicy Mazowieckiej. Wiadomość: Sobieskiego. restauracja „Versal".

OKAZYJNIE sprzedam nowy dom 2 piętrowy 12 ubikacyj w Sosnowcu. Wiadomość w administracji.

ŻYTO do siewu jest do sprzedania. Ogród przy hałdach. Sosnowiec: Małachowskiego 14 Zielezińska.

BIELIZNĘ DAMSKĄ, męską, oraz **FARTUSZKI SZKOLNE** po cenach najniższych poleca F. Radosińska. Sosnowiec. Mościckiego 2 (daw. Kościelna).

SPRZEDAM dom 2 morgi gruntu, ogród owocowy. Wiadomość· Psary, Lis.

SZAFĘ, tremo, kredens, otomanę, maszynę bębenkową sprzedam. Sosnowiec, Florjańska 11 m. 41.

PAMIĘTAJ, że tylko w składzie aptecznym Dancygiera, Będzin. Małachowskiego 34 otrzymasz za 1.50 gwarantowany krem od piegów, plam, opalenizny i pryszczy. Poleca po najtańszych cenach mydła artykuły apteczne, perfumeryjne, fryzjerskie. Prezerwatywy gwarantowane po 30 groszy.

DO sprzedania domek drewniany 45 prętów placu, cena 1550 złotych. Grabocin. Modrzejowska 83. Franciszek Podgórski.

PLACE do sprzedania bardzo tanio. Postolski. Dandówka. Szosowa 29.

SKLEP do sprzedania w dobrym punkcie. Wiadomość: Sucha 44.

CHŁODNICE, błotniki nowe, używane wszelkich systemów sprzedam. Sosnowiec, Sienkiewicza 1a.

MAJĄTEK 18 morgowy, okolica Jetniskowa, sprzedam ewentualnie zamienię na dom w Sosnowcu. Wiadomość w „Expresie Zagłębia".

SPRZEDAM plac 45 prętów, przy ul. Barbary. Sosnowiec, Zagórska 8 mieszk. 15.

DO sprzedania domek murowany o 8 ubikacjach. Dandówka, Niecała 1.

SKRZYPCE

zł. 10. Futerał zł. 6.50. Smyczek zł. 2. Mandolina zł. 10. Gitara zł. 17 Poleca Jakubiński Zegarmistrz, Modrzejowska 45 Sosnowiec.

KUPIĘ gospodarstwo rolne ośrodek 30 — 60 morg lub niewielki, młyn wodny. Szczegółowy opis do „Expresu Zagłębia" w Sosnowcu pod „Dobra ziemia".

HARMONJĘ stolikową nową Kupisa sprzedam. Gołonóg, Podlesie, Tomasz Zygiert.

DO sprzedania 2 małe domki, sklep i 33 pręty placu, po cenach przystępnych. Wiadomość: Gołonóg, Dziewiąty Łuczycki.

KILKADZIESIĄT prętów ziemi nadającej się na otwarcie kamionki w Ząbkowicach sprzedam za cenę przystępną. Wiadomość Dąbrowa, Żeromskiego 26 Sztaba Roman.

DO sprzedania domek i 100 prętów placu, cena 3200 zł. na Nowym Korzeńcu. Wiadomość: Dąbrowa - Górn., Limanowskiego 18

Otomanę

dywanową bardzo tanio sprzedam, kozetki, materace, tapczany, ceny najniższe. Sosnowiec, 1-go Maja 14.

SPRZEDAM rower męski w dobrym stanie. Sosnowiec, Rysia 1 miesz. 2.

SPRZEDAM pół domu w centrum Pogoni z powodu wyjazdu. Wiadomość: w administracji.

HARMONJE różne, stoliczkowe cztery, akordeony, sprzedam. Sosnowiec, 1 Maja 13. Rutkowski.

PLAC do sprzedania na Zuzannie 25 prętów, tanio. Wiadomość: Sosnowiec, Narutowicza Nr. 20 Starosta.

SKLEP spożywczo - galanteryjny sprzedam tanio. Wiadomość w administracji.

HARMONJĘ stoliczkową firmy warszawskiej sprzedam, zamienię na rower za dopłatą. Będzin, Ksawera, Graniczna 23. Łapanowski.

SZYNY budowlane, normalne i wąskotorowe, tregry, drut kolczasty do ogrodzenia rury oraz wszelkie inne żelazo użytkowe, poleca tanio skład starego żelaza Welnera w Będzinie, Modrzejowska 82.

MYDŁO DO PRANIA

ADA

delikatne, oszczędne po fabrycznej cenie w składzie fabrycznym

„ADA"

Modrzejowska 30 Hale Rozwoju.

DWA bilardy piramidkowe tanio do sprzedania. Częstochowa, Aleja 12. Gletter.

Marynaty

konserwują tylko octy Spiessa Posiadamy stale na składzie ocet stołowy, oraz ocet winny stołowy, sprzedaż wyłącznie w Składzie Aptecznym M. Jagiełłowicza 3-go Maja 7.

BILARD w dobrym stanie i kredens dębowy do sprzedania. Restauracja „Bar" Dąbrowa.

KOSZULE męskie, gotowe i na zamówienia najkorzystniej kupować bezpośrednio w fabryce bielizny „Tatra", Piłsudskiego 18.

OKAZYJNIE skrzypce do sprzedania. Pogoń, Długa 19 m. 9.

SPRZEDAM maszynę do szycia „Singera" bębenkową i czółenkowa 60 złotych. Jezor, obok Niwki Cebrat.

DO sprzedania harmonja z dwoma strojami 120 basów. Józefów, ul. Główna 66. Dworak.

KONIECZNIE wyjeżdżając sprzedam tanio bilard kręgielkowy oraz piwiarnię. Wiadomość: „Expres", Dąbrowa.

AUTO półciężarowe marki Ford na chodzie w dobrym stanie do sprzedania Czeladź. Milowicka 43.

DZIAŁKI do sprzedania w Zagórzu. Wiadomość: Kościelna 46.

SPRZEDAM ładne półki nadające się do sklepu bławatnego. Dąbrowa Górnicza. 1 Maja 65.

PIANINO koncertowe nowe 1.250 sprzeda okazyjnie. Będzin, Kołłątaja 30 Barenblatt.

Zgubione dokumenty

po 4 grosze za 1 wyraz.

SMOLIŃSKI Marjan zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu

KOCHAN Szyja zgubił książkę kasy chorych wydaną w Sosnowcu.

UNIEWAŻNIAM książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Będzin na nazwisko Józefa Kus i dowód osobisty wydany w Będzinie.

ZGUBIONO weksel na 500 zł. in blanco wystawiony przez O. Gietler.

ANTONI AKSEMCZYK zgubił dowód osobisty, wydany w Będzinie.

GRACJAN BRODA zgubił legitymację bezrobocia, wydaną w Zagórzu, książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Sosnowiec, oraz dowód osobisty, wydany w Zagórzu.

RĘKA WŁADYSŁAW zgubił dowód osobisty, wydany przez powiat Pinczowski, książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Pinczów, wyciąg z ksiąg ludności, wydany przez powiat Pinczowski, gminy Kliszów, oraz metrykę urodzenia.

BOGUSŁAW ZIELIŃSKI zgubił świadectwo szkoły powszechnej Nr. 7 wydane w Sosnowcu.

Różne

DŁUŻNIKOM Banku Zagłębia w Sosnowcu bardzo korzystnie spłacam długi. Grabowa 3 m. 9.

ZA długi żony mojej Heleny z Leksów nie odpowiadam, płacić nie bedę „Piaski" Krakowska 4. Scelina Stanisław.

„RADJO"

Sosnowiec, Swobodna 1 wykonywuje naprawy, przeróbki oraz elektryfikację radjoodbiorników solidnie i tanio

ZGUBIONO teczkę z różnemi papierami w Sosnowcu. Łaskawy znalazca raczy zwrócić za wynagrodzeniem do Będzina, Kołłątaja 39.

WYSZEDŁ z domu Tadeusz Lebek 18/VII lat 10, ciemno blond, oczy piwne, w czapce granatowej rogatka, koszulka niebieska, majtki trykoty czarne, który podaje się na inne nazwisko. Ktoby wiedział proszę zawiadomić policję lub Łebka Franciszka, Będzin, 1 Maja 84.

WYTWÓRNIA trykotaży Aleja 1 oprócz nowych wyrobów uskutecznia przeróbki, reperacje.

FORTEPJANY, pianina naprawia, stroi Centauz. Cukiernia Bagatela, telef. 8-69. Sosnowiec.

ZAMIENIĘ plac na domek za dopłatą w ładnem położeniu. Wiad. „Expres" Dąbrowa.

Pamiętajcie!!!

wszelkie wasze sprawy: urzędowe, handlowe, prywatne najlepiej załatwia oraz gruntownie praktycznie naucza Buchalterję wszelkich systemów za najniższą cenę. Biuro „Alfa" Będzin, Kołłątaja 29.

FR. SIKORSKI zaprzysiężony buchalter - rzeczoznawca popularny wykład **KSIĘGOWOŚCI METODĄ INWENTARZOWĄ,** dającą momentalnie gotowy bilans netto, w zastosowaniu dla wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw prywatnych, oraz dla związków komunalnych wyszedł z druku i jest do nabycia we wszystkich księgarniach i u autora w Dąbrowie Górniczej, ul. Reymonta 18.

LECZNICA chorób wenerycznych i skórnych. Sosnowiec, Sienkiewicza 17a Wizyta 5 zł.

3 FOTOGRAFJE

pocztówkowe artystyczne ZŁ. 2.50 **FOTO — STELMASZCZYK** Sosnowiec Pogoń, Orla 4.

WAŻNE DLA PAŃ !!!

Przyjmuję wszelkie roboty wchodzące w zakres krawieczyzny. Specjalność dziecinne. Ceny niskie!!!!! Grajcar, Wspólna 14a.

DO wydzierżawienia kolektura 13 loterji państwowej w liczbie 40 losów. Wiadomość 3 maja 33 m. 52 II piętro u p. Hahll.

FABRYKA KORKÓW

: wyrobów korkowych „Em - Wu", Kielce. Leśna 1 m. 21.

WSPÓLNIKA, wspólniczki poszukuję do rentownego interesu. Oferty pod „Zaraz" „Expres" Dąbrowa.

BACZNOŚĆ Panowie, przyjmuje wszelką bieliznę i pyjamy namiarę z powierzonych towarów, oraz robię dziurki maszynowe. Władysław Niziński, Warszawska 6.

BIURO „LEX", Sosnowiec, Teatralna 1 załatwia korespondencję handlową polską — niemiecką — francuską Tłumaczenia. Przepisywanie.

ODDAM chłopczyka 2 miesięcznego na własność. Wiadomość w „Expresie".

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" Sp. Akc. w Warszawie

Wydawca: Helena Monsiorska. Druk. Expres Zagłębia" Sosnowiec, Teatralna 1. tel. 4-94. Redaktor odp.: Józef Oskólski